

Ministeren

Udlændinge- og Integrationsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Udlændinge- og Integrationsudvalget har den 30. november 2020 stillet følgende spørgsmål nr. 14 til L 81 til udlændinge- og integrationsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 14:

Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 30. november 2020 fra FrikirkeNet, jf. bilag 3.

Svar:

Der henvises i spørgsmålet til en henvendelse fra FrikirkeNet, hvori organisationen fremkommer med en række forslag til ændringer af lovforslaget.

1. Frikirkenet anfører for det første, at formuleringerne om at "modarbejde eller underminere demokrati og grundlæggende friheds og menneskerettigheder" samt lovens bemærkninger hertil er for brede og ukonkrete. Frikirkenet foreslår i forlængelse deraf, at personer, som kan optages på forbudslisten i stedet afgrænses efter, om der sker aktiv promovning eller begrundet mistanke om aktiv promovning af de holdninger, der er omfattet af forkynderloven.

Alternativt ønsker Frikirkenet, at det indskrives i bemærkningerne til lovforslaget, at "kriterier for at kunne blive præst, leder eller tilsvarende, forståelse af ægteskabet som værende mellem en mand og en kvinde samt holdninger om livets begyndelse" ikke anses for demokratiundergravende.

Udlændinge- og Integrationsministeriet skal bemærke, at det har været en målsætning at anvende så præcise definitioner som muligt samtidig med, at der er taget hensyn til, at loven ikke får et for statisk anvendelsesområde, der begrænser udlændingemyndighederne og domstolenes mulighed for at kunne foretage en konkret vurdering i det enkelte tilfælde med henblik på at sikre, at loven finder anvendelse i overensstemmelse med lovgivers intentioner.

4. december 2020

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2020 - 22285
Akt-id 1464723

Formålet med lovforslaget er at modvirke, at fysiske og juridiske personer, herunder udenlandske statslige myndigheder og statsligt styrede organisationer og virksomheder, kan modarbejde eller underminere demokrati og grundlæggende friheds- og menneskerettigheder ved at give donationer.

Regeringen ønsker dermed ikke, at lovforslagets anvendelsesområde skal afgrænses til de tilfælde, som nævnes i lov nr. 1743 af 27. december 2016 om ændring af udlændingeloven (Indførelse af en offentlig sanktionsliste over udenlandske religiøse forkyndere m.fl., som kan udelukkes fra at indrejse).

Som det fremgår af afsnit 2.1.2.1 i bemærkningerne til lovforslaget, vil det ikke være ethvert virke, der vil kunne anses for at modarbejde eller underminere demokratiet og grundlæggende friheds- og menneskerettigheder. Bl.a. vil det forhold, at en organisation agiterer for, at kvinder ikke bør bestride en stilling som religiøs forkynner, ikke i sig selv kunne begrunde en optagelse på forbudslisten. Der bør i stedet lægges vægt på, om organisationen i forbindelse med oplysningskampagner, forkyndelse el.lign. giver udtryk for, at retten til ligestilling bør afskaffes eller afgørende indskrænkes. Tilsvarende vil f.eks. det at opfordre til ikke at benytte sig af stemmeretten ikke i sig selv indebære, at en person eller organisation anses for at modarbejde eller underminere demokratiet. En sådan oplysning vil således ikke i sig selv kunne føre til, at den pågældende person eller organisation optages på forbudslisten, men vil, hvis der foreligger yderligere indikationer på, at personen eller organisationen anses for at modarbejde eller underminere demokratiet og grundlæggende frihedsrettigheder, kunne føre til, at Udlændingestyrelsen beslutter at undersøge personen eller organisationen nærmere.

Det er ikke muligt i bemærkningerne at anføre en udtømmende liste af forhold som er, eller ikke er, omfattet af lovforslagets § 2, stk. 1.

Det bemærkes endvidere, at Udlændingestyrelsen, forud for indstilling af en fysisk eller juridisk persons optagelse på forbudslisten, vil skulle vurdere, om optagelse på forbudslisten og et deraf følgende forbud mod at modtage donationer fra den pågældende konkret vil være proportionalt i forhold til hensynet til at beskytte det danske demokrati og grundlæggende friheds- og menneskerettigheder. Ved denne proportionalitetsvurdering vil det indgå bl.a., hvor tungtvejende grundene for at optage den pågældende på forbudslisten er.

Regeringen mener, at potentielt ekstreme kræfter i udlandet ikke skal have lov til at finansiere aktiviteter i Danmark, der kan modarbejde eller underminere vores demokrati og vores grundlæggende friheds- og menneskerettigheder.

Det er imidlertid ikke intentionen med dette lovforslag unødigt at ramme f.eks. fredelige religiøse samfund, som ikke modarbejder eller underminerer demokrati og grundlæggende friheds- og menneskerettigheder.

Med forslaget vil det i sidste ende være den siddende udlændinge- og integrationsminister, der kan beslutte, om personer, organisationer og myndigheder skal optages på forbudslisten. Men f.eks. det at tale imod fri abort eller homoseksuelle ægteskaber mener jeg ikke i sig selv er grundlag for, at en person eller organisation anses for at modarbejde eller underminere demokratiet og grundlæggende friheds- og menneskerettigheder.

Der henvises endvidere til svarene på spørgsmål nr. 1, 4 og 6 til lovforslaget.

2. FrikirkeNet anfører videre, at det bør bero på en domstolsafgørelse, hvis en dansk statsborger skal optages på donationslisten og Udlændingestyrelsen kun skal kunne gøre brug af falske profiler efter dommerkendelse.

Udlændinge- og Integrationsministeriet bemærker, at optagelse på forbudslisten ikke vil udgøre en strafferetlig sanktion over for den fysiske eller juridiske person, som optages på listen, samt at afgørelser truffet af udlændinge- og integrationsministeren vil kunne indbringes for Folketingets Ombudsmand og domstolene. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 2.

Udlændinge- og Integrationsministeriet bemærker endvidere, at kompetencen til at bedømme overtrædelser af lovforslagets forbud mod at modtage bestemte donationer eller tilsidesættelsen af pligten til at returnere sådanne donationer, vil ligge hos domstolene, og at det vil være politiet, der vil efterforske sager om overtrædelse af forbuddet.

For så vidt angår spørgsmålet om Udlændingestyrelsens brug af profiler, som ikke kan henføres til Udlændingestyrelsen, fremgår det af lovforslagets afsnit 2.2.2, at undersøgelser på internettet, hvis det er nødvendigt for at kunne indsamle oplysninger, vil kunne ske ved brug af anonyme IP-adresser og anonyme logins for at undgå, at Udlændingestyrelsens adgang til specifikke hjemmesider og sociale medier vil blive afskåret, således at Udlændingestyrelsen ikke i praksis har mulighed for at oplyse sagen. Det vil således ikke kunne udelukkes, at der er personer, som har oprettet en offentlig hjemmeside eller lignende, og som vil søge at undgå, at Udlændingestyrelsen kan følge opslag på hjemmesiden m.v. ved at bestemte IP-adresser, som tydeligt er knyttet til Udlændingestyrelsen, blokeres, således at der ikke vil være adgang til den konkrete hjemmeside fra disse IP-adresser.

Det fremgår endvidere, at Udlændingestyrelsen af samme grund også i forbindelse med sagsoplysningen vil kunne benytte sig af profiler, som ikke vil kunne henføres til Udlændingestyrelsen, med henblik på søgning på åbne og lukkede profiler samt grupper på sociale medier på internettet. Det bemærkes, at Udlændingestyrelsen som led i undersøgelserne ikke må handle på en sådan måde, at nogen tilskyndes til antidemokratisk adfærd eller til på anden vis at modarbejde eller underminere demokrati eller grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, og at styrelsen alene vil have adgang til at observere.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at ovennævnte fremgangsmåde ikke gør det påkrævet eller hensigtsmæssigt at ændre den foreslåede ordning således, at Udlændingestyrelsens brug af profiler, som ikke vil kunne henføres til Udlændingestyrelsen, skulle kræve dommerkendelse.

3. Frikirkenet foreslår endelig, at der etableres et lovmæssigt udgangspunkt om partshøring, der vil kunne fraviges under nærmere angivne omstændigheder, eksempelvis hvis det ikke er muligt at etablere kontakt til den fysiske eller juridiske person, eller såfremt der er en konkret begrundet mistanke om, at der vil blive overført donationer, inden der sker optagelse på forbudslisten og at det tilføjes, at retten til at donere midlertidigt suspenderes fra det øjeblik, hvor partshøringen forkyndes, til der er truffet en afgørelse i sagen.

Udlændinge- og Integrationsministeriet skal bemærke, at det i forbindelse med udformningen af lovforslaget har været en grundlæggende præmis, at der kun foretages fravigelser af almindelige forvaltningsretlige regler, i det omfang det er proportionalt med hensynet til at sikre, at den foreslåede ordning ikke bliver ineffektiv.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har i den forbindelse vurderet, at en fravigelse af reglerne om pligt til partshøring er nødvendig for at sikre, at den foreslåede ordning ikke bliver ineffektiv. Som det fremgår af lovforslagets afsnit 2.2.3.2, er der i den forbindelse lagt vægt på, at fysiske og juridiske personer, der overvejes optaget på forbudslisten, i langt de fleste tilfælde må antages at være hjemmehørende i udlandet, og at forelæggelse af oplysninger derfor oftere end ellers vil kunne være forbundet med væsentlige vanskeligheder, f.eks. fordi personens eller organisationens adresse vil være ukendt. Endvidere tilsiger formålet med optagelse på forbudslisten, dvs. at forhindre støtte fra personer og organisationer m.v., der modarbejder eller underminerer demokrati og grundlæggende friheds- og menneskeret-tigheder, til modtagere i Danmark, at der ikke partshøres, før der træffes afgørelse om optagelse på listen, idet partshøring vil betyde, at den pågældende juridiske eller fysiske person herved vil blive bekendt med den verserende sag om optagelse på forbudslisten og således vil få mulighed for at donere, før den pågældende er optaget på forbudslisten. Der vil endvidere sandsynligvis kunne forekomme tilfælde, hvor partshøring af en fysisk eller juridisk person, som Udlændingestyrelsen undersøger, vil kunne blive misbrugt af den pågældende, f.eks. ved at den pågældende unødigt forhæler en afgørelse, eller – som nævnt – fremskynder overførelsen af en påtænkt donation. Det er således vurderingen, at sagernes karakter i almindelighed vil tale for, at partens interesse i at blive bekendt med sagens eksistens m.v., bør vige for væsentlige offentlige interesser.

Udlændinge- og Integrationsministeriet bemærker, at en ordning, hvorefter retten til at donere suspenderes under en partshøring, i mange tilfælde ikke vil kunne håndhæves over for donatorer, som befinder sig i udlandet. Samtidig vil en sådan ordning, forudsat at donatoren ikke optages på en forbudsliste under suspensionsperioden, medføre, at modtagere af donationer fra den pågældende ikke vil kunne være bekendte med, at donationen ikke må modtages.

Regeringen vil derfor ikke foreslå en sådan ændring.

Som det fremgår af afsnit 2.2.5 i bemærkningerne til lovforslaget, finder de almindelige regler i forvaltningslovens § 19 om partshøring anvendelse ved den foreslåede særlige adgang til genoptagelse af sagen om optagelse på forbudslisten.

Det betyder, at der i forbindelse med genoptagelsessagen vil skulle partshøres efter de almindelige regler i forvaltningslovens § 19.

Ligeledes vil genoptagelsesafgørelsen efter de almindelige forvaltningsretlige regler i forvaltningslovens §§ 22 og 24 skulle meddeles individuelt til den pågældende og ledsages af en begrundelse, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende medhold.

Der henvises i øvrigt til svaret på spørgsmål nr. 16 til lovforslaget.

Mattias Tesfaye

/

Lars von Spreckelsen-Syberg